

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne lište
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Maksimilijanum-Viktorinum

to je

mladenišnica ali dijaško semenišče za Lavantinsko škofijo.

I.

K—. Ena izmed največjih in najtežavnejših skrbi prečastitih škofov v sedanjem času je, dati vernemu ljudstvu za dostno število dobrih dušnih pastirjev; kajti dosego tega namena ovira mnogo britkih razmer, ki se silno težko premagati in odstraniti dajo.

Omenimo najprej sedanjo dragoto študiranja, zavoljo ktere je malokteremu kmetu mogoče, svojega sina do konca latinskih šol vzdržati. Imamo v Mariboru več dijakov, ki so imeli in še imajo veselje do duhovniškega stana, pa so od uboštva primorani gimnazijo zapustili in v učiteljsko pripravnico prestopili, kjer zdatne štipendije dobivajo in potem hitreje do svojega kruha pridejo. In vendar daje Bog poklic v duhovniški stan najbolj pogosto sinom ubogih stanov, kakor si je že Kristus apostole izbral iz nizkega stana ribičev.

Druga ovira so nrazne razmere sedanjega preprostega dijaškega življenja. Pogosto se je splošna molitev pred in po šoli odpravila; in dijak se lehkó premoti, potem soditi, da molitev vendar ni takó potrebna, kakor so ga starši doma učili, da se mora namreč vsako delo z molitvijo začeti in z molitvijo končati. Šolska postava veva le trikratno spoved v letu, in slišanje sv. meše le po nedeljah in praznikih; pobožne družbe so dijakom celo prepovedane. Razun iz ust verozakonskega učitelja bo slišal dijak še težko kedaj v šoli ktero besedo v pohvalo sv. vere, ki bi ga za sv. cerkev in za cerkveno službo navdušila; kajti po šolski postavi so vse vede od vere in cerkve neodvisne. Vera jim ni več sonce, ki vse šolstvo ogreva, ni več luč, ki vse vede razsvitluje, ni več božja poslanka, ki vse nauke blagoslovlja; ampak verozakon je sedaj le predmet, kakor zemljepisje, jezikoslovje itd.; tako je ponižana sv. vera! Ona jim ni več gospa med vedami, ampak le njih tovarišiča, od njih le prepogosto po-

stranjsko in pisano gledana! Kako bi se dijak v takih nemilih okoliščinah za duhovniški stan navdušil? K temu pride, da si ubožnejši dijaki med stanovanji izbirati ne morejo; prisiljeni so, se nastaniti, kjer jih boljši kup sprejmejo. Oj in v takih kvartirjih, kjer sodijaki popolnoma svoje volji prepuščeni, in še vrh tega morebiti dokaj neverskega in pohujšljivega vidijo in slišijo: v koliki nevarnosti so sirote, nedolžnost in vero popolnoma zgubiti! Ako še pomislimo, da je mlad človek že itak k lehkó miselnosti nagnjen, in ker mu skušnje manjka, svet in svetne stanove le od njih rožnate strani gleda: se je li čuditi, da mnogi dijaki, ki so šole z določnim duhovniškim poklicem začeli, v tem poklicu dalje bolj mrzli postajajo in ga slednjič celó zgubé? Verska vnemarnost jim ga je otemnila in grešne razvade so ga zadušile. In če tak dijak, od okoliščin primoran, slednjič vendar v duhovniško semenišče stopi, kakó težko je spečo vero zopet vzbuditi in vkrepiti in privajene razvade zatreti, ktere, le začasno brzidane, se v poznejših letih le prerado povrnejo.

Tretja ovira je sedanji čas ostra vojaška postava, po kateri mora vsak mladenec že po končanem 19. letu na vojaško nabiro. Kako malo kmetjskih dečkov pa stopi takó zgodaj v šolo, da bi že pred dovršenim 19. letom v duhovnico stopiti zamogli! In takó pobere vojaški stan mnogo dijakov, ki bi radi stopili v duhovniški stan, in ki grejo s solznimi očmi mimo semenišča — v kosarno. Mnogi kmet pa si misli: kaj bom dal sina v šolo? vojak zamore tudi brez dragih latinskih šol postati. Res je, da zamore vojak po dostanem službenem letu šole nadaljevati in v duhovnico stopiti; pa to je sklenjeno z tolikimi težavami, da mnogim srce vpade; mnogi pa tudi niso več za to sposobni.*)

*) Pri tej priliki ne moremo zadosti glasno staršev in dušnih pastirjev opominjati, ako pri katerem fantiču dobro glavo in veselje do duhovniškega stana zapazijo, da ga prej ko prej v mestno šolo pošljejo, takó da z 19. letom že latinske šole lehkó dovrši. Kajti ako bo potem kakor bogoslovec v vojake vzet, ga to nikakor ne ovira, mešnik postati; zavezan je le edino, ob času potrebe služiti, kakor vojaški duhovnik.

Naj zdatnejši pomoček zoper vse te ovire so mladenišnice ali semenišča za dijake latinskih šol, v katerih se od prve mladosti začeni pred okuženjem sveta varujejo, v zatajevanji in strogem redu vadijo, in k pobožnosti napeljujejo, in tako od Boga prejeti poklic za duhovniški stan vedno bolj v sebi čistijo, krepijo in dopolnujejo. Zato je že sv. Tridentinski zbor (sess. 23. c. 18) škofom naročil, po vseh škofijah mladenišnice ustanoviti. Za vse čase so pomenljive besede, ko pravi: „Ker je mladina, ako se prav ne vodi, jako nag-njena, posvetnim sladostnim se vdati, in ako se od prvih let v čednosti in pobožnosti ne vadi, dokler še grešne navade celega človeka ne obse-edejo, se pozneje brez celó posebne pomoči vse-mogočnega Boga skoraj nikdar pravega cerkvenega življenja ne privadi: zaukazuje sv. zbor, naj vse škofije . . . primerno številno mladenčev na za to pripravnem mestu pobožno izrejšajo in v cerkve-nih vedah podučujejo.“ V tem pa, ko so naše so-sedne škofije že zdavnej take zavode imele, ga je naša Lavantinska škofija še vedno pogrešala. Po-kojnemu knezu in škofu Martinu Slomšek u gre za-sluga, da so, kakor za mnoge druge zavode, tako tudi za mladenišnico duhovnike in vernike navdušili, s svojo očetovsko in krepko besedo vrelce radodarnosti vse povsodi odprli, ter zbrali toliki — pozneje še pomnoženi — kapital, da je bilo zdaj mogoče, novo mladenišnico v Mariboru po-staviti, ki je in bo naše škofiji ponos, in kakor zaupamo, plodna mati pobožnih duhovnikov.

(Dalje prih.)

Kaj mislita in kako sodita državna poslanca g. Pfeifer in g. dr. Vošnjak o ces. kralj. glavarstvih.

II. „Srenjam na Kranjskem, pravi g. Pfeifer dalje, se od strani okrajnih glavarstev godi, kakor ženam, katere moži pretepljejo pri vsakej priliki prav močno, občine so tepežne žene okrajnih gla-varstev. Razun tega je še pa druga nepovoljna prikazen omeniti, t. j. službena počasnost pri ne-katerih glavarstvih in potem ž njo zvezana mnogo-pisnost. Za neko pogorelo občino na Kranjskem so pobirali milodarov; kolikor jih je župan v roke dobil, so se takoj med pogorelce razdelili, 26 fl. pa, katere je okrajni glavar prejel, je ta pismo n o ukazal v davkarijo zanesti in v depozitni kasi za-ložiti, županu je pa poslal pismo, naj spiše imenik podpore potrebnih pogorelecev; predloženi imenik je glavar pismeno potrdil in potem je dobil župan od njega pisan ukaz, one povabiti, ki imajo kaj dobiti, davkarija pa zopet pismen nalog, naj denarje izplača. Tako se mnogo piše, zamotano uraduje in počasno vse izvršuje. Še večja napaka je pa ta, da okrajni glavarji, posebno na Kranjskem, svojo politično oblast zlorabijo na ko-risť sedaj vladajoče (nemško liberalne) stranke,

zlasti pri raznih volitvah. Na Kranjskem smo v tej reči doživeli britkih skušenj; še celó sodnijski uradniki trpeli so nadlegovanja, če niso hotli po-tegnoti z vladajočo stranko. Imel bi o tej reči mnogo povedati, a nečem visoke zbornice dalje nadlegovati. Cesar pa zamolčati nikakor ne mo-rem, to je sledeče. Sedanja vlada kaže gotovo malo prizanašanja nasproti nenemškim narodom. Toda na Kranjskem presega vse meje, kar tukaj okrajna glavarstva počenjajo. Kar ni nemško, ali kar vsaj nemški ne misli, to brez vsega srama in očitno pri vsakej priliki zasmehujejo in zani-čujejo. Nekateri glavarji — upam da jih je le malo takih — so zbog svojega velikonemštva zgubili popolnem svoj avstrijski čut, na kar zbor-nico zelo posebno opozorujem kot izvoljeni za-stopnik avstrijskemu cesarju vselej zvestih Sloven-cev. Lani pri volitvah se je eden takih glavarjev toliko izpozabil, da je nekemu srenjskemu sveto-valcu rekel: „pomislite, da bi pri razpadu Avstrije itak boljše bilo, če pride Kranj-sko pod Prajza nego pod Rusa.“ [Klici: cho, čujte, čujte!]. Tistemu glavarju je nek kmet tožil, naj se ne nagli toliko z stavljenjem novih šol, ker ljudje nimajo denarjev; glavar pa ga je tolažil: rekoč: bodite mirni, mi pridemo itak pod Prajza in ta ima dovolj denarjev za vzdr-ževanje šol. [Čujte!] Gospoda, sedaj pa pre-sodite sami, ali je tak človek sposoben za cesar-skega uradnika, ki ob priliki volitev na korist nemško-liberalnim kandidatom in pri drugem urad-nem svojem delovanju govori o razpadu Avstrije kot čisto gotovem bližnjem dogodku?! Jaz vsaj protestiram zoper take zastopnike cesarske vlade, kateri Avstriji očitno kopljejo grob! [Dobro, dobro!] G. dr. Vošnjak je tudi govoril zoper okrajna gla-varstva in posebno ostro grajal velike nepostav-nosti in krivičnosti, ki so se godile lani pri volit-vah na Kranjskem in kder je v imenu nemško-libe-ralne stranke kandidiralo 5 okrajnih glavarjev. Ker ta govor ozir jemlje tudi na Štajersko, kder se je eden glavar že očitno proglasil za kandidata, 2. pa še baje na to čakata, ga bo treba v „Slov. Gosp.“ objaviti, kar hočemo prihodnjič storiti.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kako in kam si bučelnjak postaviti.

M. Mesto, na ktero se ima bučelnjak posta-viti, je za dober in srečen vspeh bučelic velike pomembe in važnosti. Kdor ima tedaj več prosto-rov za bučelnjak na izbiro, ta naj si med njimi onega poišče, ki je za bučele najbolj pripraven. Prva lastnost, ki ga mora mesto, na katerem ima bučelnjak ali ulnjak stati, je zavetnost, t. j. da hudi vetri nimajo do njega pristopa. Na vetrovnem stališču gre spomladi, ko je solnce še slabo in zemlja še hladna, veliko bučelic v zgubo. Veter

jih pomeče na tla, kjer otrpnejo in slednjič poginejo. Slasti do naletavajočih k bučelnjaku ima veter veliko moč, kajti predno pridejo do panja, začno bolj počasu letati in še poleti, ko se z strdjo in cvetnim prahom obložene domu povračajo, jih vetrovi na tla pomečejo. Če pozimi ledeni vetri v žrela panjev pišejo, pogostoma prav mnogo bučel v panju otrpne in se več ne prebudi. Spomladi se nahajajo cele kepe mrtvih bučel med satovjem. Večidel so tu bučele, na katere so mrzli vetri zadeli, ki so potem otrpnile in zaostale in slednjič poginile, med tem ko so druge bučele se bolj tesno v sredo satovja stisnile.

Mrzli severi in vzhodni vetrovi ne smejo nikdar na panje pihati. Če prostor bučelnjaka ni že sam na sebi zaveten, treba ga je z stenami iz desek proti vetrom zavarovati. Na prostorih, skozi katere gre oster prepuh, bi se ne smele nikdar bučele postavljati. Na takih prostorih bučele kasno zjutra na pašo letajo in se zgodaj pred večerom že domu povrnejo in nehajo letati. Blizu vode je vedno nekaj prepušen zrak, in marsikteri mlinar na vodi z svojimi bučelicami nič ne more kaj naprej, ker je v njegovem bučelnjaku vedno prepuh. Da pa je kateri kraj prepušen brž spoznaš, če se nekaj vgret in znojen na njega postaviš. Brž boš hladno sapo čutil, ki nareja, da se ti koža ježi. Bučelno stališče mora biti dalje tudi solčno. Na stališčih, na katerih visoka poslopja solčne žarke odvrtačajo, spomladi mnogo bučel na zemljo popada in ker v senco padejo, večidel otrpnejo. Na solčnem mestu si pa vedno pomagajo in se vzdignejo. Na solčnem stališču bučele spomladi prej in več zalege zaležejo, kakor na senčnatem in tudi rajše in več rojijo. Vendar pa je skušnja pokazala, da na senčnatem prostoru več strdi naberejo, ker manj na rod delujejo. Solčno stališče bi se tedaj smelo rojevo, senčnato pa medovo imenovati. Če so bučele prisiljene brž od bučelnjaka proč zaradi katere visoke strehe, visoko v zrak povzdigniti, se bodo takega letanja privadile, in tudi roji se bodo navadno brž visoko zagnali in mnogi odleteli.

Panji se dalje ne smejo tako postaviti, da morajo bučele brž črez kako vodo, reko, jezero, ribnik leteti. Vetrovno vreme jih mnogo v vodo pomeče, slasti če se težko obložene domu povračajo in vtonijo.

Nekoliko korakov pred bučelnjakom je dobro prostor trave čist imeti in ga z peskom potrositi.

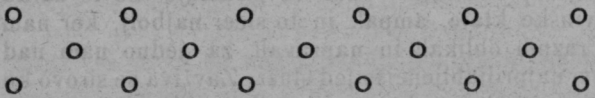
Če o moči bučele v rosno travo pokapajo, se le težko kdaj sopet povzdignejo. Če je pa prostor okoli bučelnjaka z debelim peskom potrošen, se tudi vedno na tanko vidi, kaj bučele iz panjev izmečejo. Kakih 10—15 korakov od bučelnjaka se postavijo drevesa, da imajo roji kam sestiti. Če so bolj pritlična drevesa, je tudi ogrebanje rojev dosti zlajšano. Gnojišča, gnojnične mlake in druge smrdede stvari bučelam sicer niso zoperne in škodljive. Vidimo jih ja pogostoma, kako se iz takih

mlak napajajo. Če le mogoče, naj se bučelnjaku taki prostor odbere, ki ni predaleč od stanovanja. Stvar je tako prilična in priročna, ako moreš bučelice skozi okno slasti o času rojenja opazovati. Blizu javnih cest bučelnjak ne kaže, ker bučele na takih mestih po zimi drdranje voz zelo v zimskem mirovanju moti. Pa tudi že državljanske postave pravijo, da mora biti bučelnjak najmanj 30 črevljev od javne ceste oddaljeu. Ob steni kakega škednja panje postavljati ne kaže preveč. Večidel se po zimi v škednju mlati, in pokanje mlatičev moti bučele, ki se sicer takega vznemirovanja navadijo, vendar pa imajo taka stališča spomladi več mrtvecev ko druga bolj mirna. V škednjih domujejo tudi rade miši, ki so bučelicam po zimi zelo nevarne sovražnice. Tudi na to je gledati, da postavljeni bučelnjak ne moti sosednega mira. Če se je tedaj bati, da bi postavljen bučelnjak nevoljo sosedovo vzbudil, bolje ga je na drugo mesto postaviti, kjer se kaj takega ni bati.

Belo zelje, kako se sadi in obdeluje-

M. O tem piše v Dunajskem časniku „Praktische Landwirth“ učeni strokovnjak F. Rubers tako-le: Belega zelja se po mnogih deželah in krajih prav veliko sadi in prideluje ne le zaradi živinske klaje, ampak in to sicer najbolj, ker nam v raznih oblikah in napravah za jedno nam nad vse najpriljubljenejšo jed služi. Zavziva se sirovo ko salata, kuhano, ko presno ali sladko zelje, najbolj pa kislo, bodi si že surovo z soljo in oljem ali pa in to najrajši v raznih podobah kuhano. Kislo zelje je jedna najbolj priljubljenih jedi, bodi si na mizi bogatešev ali pa v skledi revnega kočlarja. Skoraj ni veče rodovine, ki bi si ne narezala večo ali manjšo kad kislega zelja, večja gospodarstva pa po 3—4 kadi tako, da imajo v nekterih hišah zelja, ki je drugo leto staro pa še vedno okusno dobro. Junaški sosedi Rusi na Volgi in Nevi ljubijo kislo zelje nad vse. Ni skoraj jedi, v katero ali h kateri bi ne rabili kislega zelja, v juho ravno tako kakor v močnate jedi. Blizu velikih in sploh večih mest je kupčija z zeljem zelo dobičkonosen posel. Marsikteri kmetič proda na tisoče zeljnih glav in potegne lep denar za nje, ki mu pomaga v raznih potrebah. Posebno tam se zelje lahko in mnogo proda, kjer so velike tovarne ali fabrike blizu z velikim številom delavcev, ki o zelju večidel živé. Belo zelje najbolje stori v rahli, topli ilovičasti zemlji, vendar pa mu tudi zadostuje bolj vlažna ilovičasta peščenina. Obdeluje in gnoji se zemljišče, kakor za druge osipavne sadeže. Pozno na jesen se zemlja navadno globoko preorje in gnoj podorje; spomladi se dvakrat preorje, da njiva postane čista plevela in rahla. Sajenice, kolikor jih je za obsajenje zelnika potrebno, si vzredi vsak sam, ker so dostikrat drage, dostikrat pa, ko bi jih človek ravno najrajše sadil, ne dobiti. Zahtevajo sicer dobro in rahlo zemljo pa ne premočno pognojeno. Najboljše je zemljišče že jeseni pripraviti in spo-

mladi brž ko je zemlja suha se mora seme posejati. Seme se z grabljami plitvo pod zemljo spravi in prst z desko nekoliko pritisne. Če nastane suho vreme, se mora semenska greda pridno zamakati in ko bi se bolhe pokazale, se morajo sajenice z novim neizluženim pepelom potrositi. Brž ko so sajenice konec majnika ali sred junija dosti močne postale, ne premehke ampak krepke, se po močnem dežju ali še bolje pred njim popipljejo in posadijo. Ko bi semenska greda pred pipanjem sajenic suha bila, se mora dobro poškopiti in potem še le posamezne sajenice previdno iz zemlje pipati, da si postranske ali sesavne korenike obdržijo in presajene veselo naprej rastejo. Dobro je jim konce dolgih srčnih korenin nekaj prikrhiti in potem korenine v posodo (stare vedro, kotel itd.), v kateri se je prej ilovice z kravjekom in gnojnico v redko testo namesilo, postaviti in iz te sajenice v zelnik presajati. Sajenice se po vrstah posajajo 75—90 centm. vsaksebi in tudi vrste morejo tako daleč narazen biti. Da imajo sajenice kolikor največ prostora, se posajajo v petorki, t. j. tako, da pride prva sajenica druge vrste v sredo med prvo in drugo sajenico prve vrste, da tako vse tri enakostegnati trikot napravijo in tako naprej. Sledeča podoba to naj boljše predočuje:

Luknja se nareja z sadivnim klinec, dosti globoka, da ne le rastlina z koreninami vred, ampak tudi še steblo skoraj do perja v zemljo pride. Po bolj globokem posajanju se zabranjuje, da sajenice okoli ne padajo ali pa da jih viharji na tla ne pomečejo. Tudi najdejo globokejše korenine o sušnem vremenu v večji globočini potrebno vlago, ktere jim bolj na vrhu dostikrat primanjkuje. Prst se pri sajenju ne sme površno k steblu pritisniti, ampak bolj globoko k koreninam. Po sajenju je dobro, če se rastline z deževno vodo nekaj zamočijo, slasti tedaj, ko ni kmalu dežja pričakovati. Ko bi bilo vreme pa sploh presuho, tako bolje kaže z posajanjem nekoliko dni počakati. Sajenice postanejo močnejše in debelejše in se še nekaj bolj razvijejo. Ko po sajenju oblačno in deževno vreme nastane, se skoraj vse sajenice primejo in veselo rastejo. (Konec prihodnjich.)

Sejmovi. 13. aprila Slov. Gradec; 14. apr. št. IIj v Slov. goricah; 15. aprila Kamca, Mozirje, Vozenica, Trbovlje.

Dopisi.

Iz Maribora. (Šmarnice). Mesec maj se bliža in ž njim Slovencem toliko priljubljene Šmarnice. Dušnim pastirjem kakor navod za cerkvene Šmarnice, pa tudi posamnim vernikom in celim

družinam daleč od cerkve stanovajočim, kakor navod za domače Šmarnice priporočamo z dobro vestjo ravno izdano knjižico: Šmarnice Marije Device. V Ljubljani 1878. V založbi M. Gerberja, ktero je izdal, kakor „šesti letnik“ goreči prijatelj šmarniške pobožnosti, č. g. Luka Jeran, vrednik Zgodnje Danice. — V njej bodo našli vsak den 1. eno lastnost Marijino, v mičnih pripovedih in prisrčni razlagi na naše potrebe obrnjeno; n. pr. Marija: zgled nedolžnosti, tolažnica spokornikov, naša pot k Jezusu, naša pot v nebesa itd. 2. Tri vprašanja, kako smo zaslišani nauk dosihmal spolnovali. 3. Dober sklep v obliki kratke mične pesmice. 4. Kratko molitvico za posebno milost, premišljevanju primerno. 5. Šmarnico za dom to je: kratko jedrnato resnico, kakor voditeljico za celi den. Potuj tedaj, mila knjižica, od fare do fare, in širi vsepovsodi pobožnost in ljubezen do Marije, Šmarnic Kraljice! K . . . r.

Iz Celja. (Izpred porotne sodnije). Pri Antonu Javorniku v Padežkem vrhu, konjiškega sodnijskega okraja, je služila Neža Obrovnik, pa je službo zopet popustila, ker nje Jav. ni hotel v zakon vzeti. Ko je pa zvedela, da se hoče Jav. z drugo oženiti, jo je to toliko žalilo in jezilo, da je 11. t. l. zvečer vzela žarečo tresko, ter mu zapalila svinjski hlev, ki je tudi zgorel. Obsojena je bila uni dan na 3 leta v težko ječo. — Neža Korošec, posestnica iz Vojnika, je bila odolžena, da je v noči od 16. do 17. oktobra 1874 z zidarskim kladvom svojega moža Fr. Korošeca, po domače Marovšeka, tako po glavi tolkla, da se mu je kost poleg levega ušesa vmečkala, in je smrti všel le zavolj svoje nenavadno trdne telesne postave. Obsojena je bila 10 let težke ječe. — 9. decembra 1877. zvečer je Anton Rožker, kočljarij iz Gajovec v ptujskem okraju, Martina Kralja z kolom tako po glavi pobijal, da je še tistega dne za oslabljenjem možganov vmrl. Obsodili so ga na 2 leti v težko ječo. — Matija Mohorko in Anton Veras, sta se 20. jan. t. l. v gostilnici Gregorja Kmeta v Ptujem pogovorila, cunjarju Juriju Lesjaku, ki je v ravno tistej gostilnici ž njima popival, po sili vzeti denar, ki sta ga pri njem zapazila. Ko cunjar iz gostilne odide, gresta capina za njim, ga v Kanižkem predmestju pri mostu od zadej popadeta, ob tla vržeta, usta zamašita ter mu vzameta blizu 8 gld. nož in robec ter potem pobegneta. Obadva sta bila ropanja kriva spoznana in sta bila v težko ječo obsojena in sicer Mohorko na 10, Veras pa na 7 let. (Konec prih.)

Iz Gomilske. (Ogenj.) 28. marca bila je Gomilska, ki šteje čez 60 hiš, v sila veliki nevarnosti. V neki prav slabi, leseni in z slamo kriti na gornjem koncu vesi tesno med drugimi stoječi hiši so gostovale tri prav hude klepetulje, ktere so se vsaki den od jutra do večera kregale, zmerrale, ravsale in kavsale, da je bilo groza jih slišati. Tako se je godilo tudi dopoldne omenjenega

dne. S svojim ojstrimi jeziki so tako dolgo kresale, da so se v kuhinji saje vnele in nagloma bil je plamen v strehi. — Posebnej milosti božjej in pridnim gasilcem se imamo zahvaliti, da ogenj ni dalej segal, in da druga nič ni zgorelo, kakor samo nekaj slamnate strehe na omenjeni koči. Res, čudo se mora imenovati, da se še pri močnem pihanju vetra nobeno poslopje, ne na desni, ne na levi strani, ni vnelo, dasiravno je vsako komaj 2 sežnja od pogorišča ločeno. Zato so pa tudi Gomilani in vsi gasilci hitro, ko so ogenj zadušili, združeni se podali v farno cerkev, kjer so se Bogu in sv. Florijanu v zahvalo za ovarvanje večje nesreče pred izpostavljenim presv. Rešn. Tel. molile litanije vseh svetnikov in se je tudi zapela zahvalna pesem: Za Bogom naj bo pa tudi najizkrenejša zahvala izrečena vsem gasilcem, posebno pa onim iz Grajskevesi, ki so tako hitro z 2 brizgalnicama prišli našej gasilnici v pomoč in se pri gašenju prav vrlo obnašali.

Od sv. Urbana nad Ptujem. (Osepnice) pri nas hudo razsajajo; lani smo jih iz sosedne št. Bolfangske fare dobili. Mislili smo in se tolažili z tem, da bodo v spomladi preminole, pa še le bujše so sedaj razsajati začele, število na osepnicah zbolelih je kmalu od 13 na 35 poskočilo. Zdravnik, g. Franjo Ferk, ima premnogo opravila noč in den. Nedavno je eden den obiskal 26 bolenikov. Samo letos je v naši fari umrlo 67 ljudi, kar je zelo izvenredno. Med mrličji je tudi blaga gospa tukajšnjega učitelja g. Jož. Horvata in eden izmed njegovih otrok!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nekaj časa smo mislili, da bo Avstrija kmalu vzela Bosnijo in Hercegovino, sedaj pa vladini listi zopet za Turka pišejo in za zvezo z Angleži proti Rusom; ogerski minister Tisza je celó rekel, da se ne smejo trpeti na naši južni meji slovanske države: Srbija, Črnagora, Bolgarija, če bi tudi treba bilo vojske proti Rusom; tudi pravijo, da je treba samo Rusom resnobno v zvezi z Angleži zobe pokazati, Rusi se bodo vstrašili, in sami radi mirovne pogoje Turkom na korist predrugačili in polajšali. Tako pišejo magjarski in nemški listi pa vere ne najdejo veliko. — Nadvojvoda Albreht se je na Česko podal izbirat prostora za velike manevre ali vojaške vaje. — V Gradcu so rokodelci zborovali in enoglasno izrekli, da namenjena nova obrtnijska postava premalo ozir jemlje na rokodelce, tudi so liberalno „Tagespošto“ hudo zdelali, čes da ta list tirjatve delavcev zaničuje, denarno sleparstvo pospešuje, z nesramnimi naznanili denar služi itd. Tagespošta je to tako spekle, da je še le čez par dni svojo jezo ohladila z košem psov. Tudi v Mariboru so hotli o isti reči delavci zborovati v nedeljo, toda mestno svetovalstvo je zborovanje prepovedalo. Se

li liberalna gospoda delavcev že toliko boji? Čudno, da prejšnji prerok delavcev, urednik lista „Marburger Zeitung, o neizmerno liberalnem činu mestnega svetovalca nič ne črhne! — Jako iznemirila je Slovence, ki prebivljejo unkraj Soče na italijanski meji, novica, da pridejo pod laškega kralja, kmetje in mešniki so začeli cesarju pošiljati pisma udanosti in pravijo, da želijo pri Avstriji ostati. — Na Moravskem so v 10690. slučajih bili starši kaznovani, ker niso otrok redno v šolo pošiljali, globe znašajo 3207 fl. zaporji pa 1037 dni. — V Galiciji so zopet prav nesramnega juda oderuha zgrabili, nekej vdovi je posodil 8 fl. od oktobra p. l. sem prejemal vsaki mesec 1 fl. 70 kr. obresti. — Mesto Susiče na Českem prosi več let že, naj se mu dovoli česka dekliška šola, nekaj judov pa je prosilo za nemško šolo in jo takoj dobilo; Čehov je v mestu 6000. — V Kremisu v Sp. Avstrijskem je okrajni šolski nadzornik ali inšpektor tako dobro plačan, da stane državo okoli 3000 fl. na leto. — V Šleziji se bodo z. l. majem nastavili posebni dačni iztirjavci (Steuer-Exekutoren), ki bodo mudne davkeplačilce prvič svarili, drugič rubili in tretjič, če bo treba, imetje po dražbi prodavali. — V Lincu so pri volitvah v mestni zastop liberalci sramotno propali, kar so si z zapravljivim gospodarstvom popolnem zaslužili. — Puškarne v Steyerju pogrešajo dela, kmalu bo do 1500 delavcev odpisanih. — Državni zbor bo novo dohodninsko dačo (Einkommensteuer) še ta teden avstrijskim prebivalcem naložil; kateremu dokažejo 600 fl. letnih dohodkov, bo že moral plačati dohodnino. — Na Ogerskem je povodej naredila zopet veliko škode, Donav in Tisa se je razlila daleč po obrežju. V Dalmaciji podpisujejo prošnje do namestnika, naj se iz gimnazij odpravi italijanski jezik in uvede hrvatski.

Vnanje države. Papežu Leonu XIII. so se avstrijski romarji poklonili pod vodstvom kneza Lobkovic; sv. oče so jih prijazno sprejeli in rekli: da se je le svitlemu cesarju in jegovej preuzvišenej rodbini zahvaliti, ako se v Avstriji sv. kat. Cerkev ne preganja, kakor drugod, sicer pa, so pridjali, je slednji čas, da avstrijski verniki trdno stojijo drug k drugemu! — Italijani so v Trst in Gorico razposlali knjižuro, v katerej tirjajo, naj se italijanska meja raztegne do Kanalske doline na Koroškem, do Triglava, Postojne in Sneznika na Kranjskem, in Reke na Hrvatskem. — Francozi bodo letos 5 milijonov izdali za vojaške vaje, ki bodo res velikanske. — Iznana španjska kraljica Izabela je dragocenostij prodala za 9 milijonov, prebiva v Parizu, ker ne sme pri svojem sinu biti, ki je španjski kralj. — Angleški državni zbor je enoglasno sprejel pismo do kraljice, v katerem se jej zahvaljujejo, da je ukazala priprave delati za boj, ter jej prigovarjajo, naj ruskega carja prisili sklenjeni mir z Turkom preklicati; to kaže, da Anglež res misli na boj! — Nemški cesar Viljelm je zopet zdrav; slišati je, da namisli Prajz veliko

vojsko blizu avstrijske meje postaviti, če bi med Angleži in Rusi prišlo do boja. — Rusi še niso odgovorili ne Angležem pa ne Avstriji zastran tirjane prenarodbe miru z Turkom. — Na Kitajskem trpi 70 milijonov ljudi že 3 leta hudo pomanjkanje, 2 milijona ljudi je že gladu umrlo, 9 milijonov pa jih umira; nerodovitne letine so to nesrečo zakrivile in nemarnost paganske države!

Turške homatije. Ruski junaki bi že radi šli domov, ali angleška nevošljivost jim tega ne dopušča. Angleži namreč orožajo Grke, nabirajo Črkese, kupičijo vedno več brodovja v Marmorskem morju in sedaj hočejo zasesti otoke Mitileno, Lemnos in Tenedos; ob enem tudi Turka ščujejo zoper Ruse in mu pošiljajo novih pušek in kanonov; egipčanski vice-kralj je popolnem na jihovi strani. Vsled tega Rusi ostanejo in delajo močne šance, utrjujejo Kavalo, Saros, Burgas in Razgrad ter hočejo brž, ko poče vojska z Angleži, zgrabiti Galipolje, Carigrad, Bujukdere in Kavak ob Bosporju; Srbom so ukazali in Črnogorcem, naj se hitro pripravijo na nov boj; v Bolgariji pa so proglasili vojaško naglo sodbo, ker angleški vohuni zaostale mahomedance ščuvaro proti Bolgarom; Turku so naročili, da ima do 18. aprila Bolgarijo do čista zapustiti, 330 milijonov plačati ali pa brodovje ruskim mornarjem prepustiti; z Rumuni so se pa Rusi sprli zaradi kosa zemlje ob reki Prutu in Donavu; ta kos so Rusi l. 1856 zgubili in ga hočejo sedaj nazaj imeti, čemur se pa Rumuni branijo, pa jim ne bo nič pomagalo. Rusa vse mrgoli po Rumunskem. Turška vojska v Carigradu in okolici še baje ima 120.000 mož. V Tesaliji je bil boj med Turki in greškimi vstaši blizu Larise, Turki so bili tepeni!

Za poduk in kratek čas.

Celje in njegova okolica.

(Zgodovinsko - krajepisna črtica.)

II. Obrtnija in kupčija ste v Celju jako živi, kajti ne le, da mora Celje po svoji legi skrbeti za potrebe skoro celega južnega Stajerskega, nahajajo se v mestu vedno bolj obiskane Savinjske kopele, ki vsako leto mnogo ptujcev privabijo. In blizu Celja so že dolgo sloveče kopele v Dobrni, na Slatini, na Laškem, in ne daleč proč Rimske toplice. Vsled tega se nahajajo v Celju vsakovrstni rokodelci in jako dobro vredjene štacune, kakoršne se celó v večjih mestih redko najdejo. V obrtniji je omeniti treba med drugim tiskarno Janeza Rakuša, ki izdaja nemški list: Cillier-Zeitung, dva knjigarja, pivarno, parni mlin in več usnjarij. Tovarn ima malo; največje so menda Lasnikova usnjarija in blizu mesta državna cink-fabrika. — Kupčijo in promet najbolj pospešujete južna železnica in Savinja. Obe držite tik mimo mesta: železnica od severja proti jugu, Savinja pa od zapada proti vzhodu, pa ravno pri Celju se naglo zavije

proti jugu in teče vstric železnice do Zidanega mosta. Ceste so na vse strani dobre in z vsemi večjimi kraji je mesto v dotiki po vsakdanji poštni zvezi. Letni sejmovi so na sredpostno soboto, 15. junija, 28. avgusta, 21. oktobra in 30. novembra z živinskim sejmom. Samo živinski sejmovi so 1. maja in 10. avgusta. Najbolje obiskana sejmova sta na sredpostno soboto in o sv. Andreju. Tržni dnevi so v sredo in soboto. Stanovanje in postrežba se dobi v dobro in lepo vredjenih hotelih n. pr. pri „nadvojvodu Janezu“, pri „belem volu“, pri „kroni“, pri „slonu“, pri „zlatem levu“, pri „Valentu“ in zunaj mesta pri „Grenadirju“. Zadnji dve gostilnici obiskujejo posebno radi flosarji. Razun teh gostilnic pa se še jih nabaja mnogo, v katerih se dobro in po ceni dobi jed in pijača. Kavarne so štiri; Wagnerjeva se slobodno meri z vsako kavarno v velikih mestih.

Znamenitosti. Slovence si povsod, kamor pride, najrajši ogleda cerkve. V Celju je več cerkev, ktere so res vredne, da si jih vsak ogleda, ki v Celje pride. Farna cerkev sv. Daniela odlikuje se zdaj od vseh drugih ne le po znotrajni opravi in po starinskih spomenikih, ki se v njej in zunaj nje nahajajo, ampak tudi po svojem krasnem novem zvoniku, ki se je l. 1877. v čistem gotiškem slogu izdelal in povišal ter je tudi mestu lep kinč. Cerkev je znotraj prostorna in veličastna, čeravno se je v teku časa marsikaj prvotnega čistega sloga popačilo. Kedaj je cerkev postavljena, ni znano, pa iz cele stavbe se da spoznati, da je prizidana zraven stoječej kapeli Matere božje sedem žalosti (žalostnej kapeli), ki je gotovo eden najzanimivejših ostankov sredovečnega stavbarstva v čistem gotiškem slogu, z starimi malarijami na steklo in nekaterimi starimi spominki. Marmornati altar v farni cerkvi je delo italijanskega mojstra; tako tudi tabernakelj, ki je bil l. 1743. narejen v Benedkah za 10.000 fl. Znotraj je v steno vzdiano več krščanskih spomenikov, večjidel grobni kamni, ki so bili sem prestavljeni iz pokopališča, ko je bilo l. 1804. od cerkve prestavljeno k cerkvama sv. Maksimilijana in sv. Duha, kder še je zdaj. Najstarši spominek je od tridentinskega škofa Hermana (sina grofa Hermana II.) ki je l. 1321. v v Celju umrl; najmlajši je pa grofov Karola in Ludovika Gros od l. 1773. vzdian blizu velikih vrat. Zunaj cerkve je veliko paganskih rimskih spomenikov deloma v steno vzdianih, deloma okoli cerkve nastavljenih. Bili so vsi ti spomeniki v Celju najdeni. Sicer pa je to le najmanjši del tukaj najdenih spomenikov, kajti dosti so jih odpeljali na Dunaj, dosti v Gradec, dosti pa se jih je tudi raznosilo in potrlo. Izmed spomenikov si je vredno pogledati rimskega vojaka vzdigajočega desno roko k prisegi. Žalibože, da je vsakemu vremenu čisto izpostavljen. Nekateri spomeniki so tudi v privatne hiše vzdiani. Največ jih je pri tako zvanih starinskih vratih („antikes Thor“) iz „Freigasse“ v gosposko ulico. V poštni ulici je nemška cerkev,

poznana po svojem nedovršenem zvoniku. Ta cerkev je dohajala poprej minorškemu samostanu (ustanovljen 1241.), kateremu pa je bilo od cesarja Jožefa II. prepovedano nove redovnike sprejemati ter je cela družina izumrla in samostan l. 1808. prenehal. Samostan in pol cerkve so predelali za stanovanja, v katerih zdaj biva c. k. okrožna sodnija, pol cerkve pa so ohranili kot nemško cerkev, kder se vsako nedeljo in praznike nemški pridiguje in šolske mladine božja služba obhaja. Podoba na velikem altarju je mojstersko delo od Schifferja. Za altarjem je v stekleni škrinjici 17 lubanj, zadnji ostanki slavnih celjskih grofov, ktere so leta 1811. najšli, iz rakve prenesli in tukaj shranili. Lubanja zadnjega grofa Ulrika se razločuje od drugih po dveh vidnih vdarcih, ktere je dobil, ko je bil umorjen. Za cerkvijo so pozidane kajhe ali ječe. Nekateri jetniki vidijo čez nedodelani zvonik na ulico, kar bi se odstranilo, ko bi se zvonik in farovž dodelal. Želeti je, da se oboje kmalu izvrši, ker to bi bilo mestu lep in nov kinč.

Smešničar 15. Slovensko bablje je paslo kravo, ki je imela prejši in zadi roge; tako suha je bila. Mimo gredoči nemški gospod se vstavi in gleda babo in kravo. Bablje si takoj domisli, zakaj se je gospod vstavil, ter mu hoče uzrok povedati in pokazati, da se je tudi nekaj nemški naučilo. Reče mu torej: dizme kusme bul šiehn mrhen, dej bohn bar bolena b'la. Majn mon dreimol rinja aufi zagrel, pa zdaj iz pejser, šun bider rada jej. Jož. Režman.

Razne stvari.

(Podoba škofa Slomškega) za spomenik v mariborski stolni cerkvi je ljubljanski umetnik g. Franc Zajec izvrstno izdelal; 1. maja bo prišla na odločeno njej mesto in se bo obhajala cerkvena in narodna svečanost.

(Milostljivi naš knez in škof) so za olepšanje in priredjenje kapele v novem dijaškem semenišču blagodušno darovali 500 fl.

(Strahovita surovost.) V Marijinem-Gradcu pod Laškim je kočljarski sin Mat. Zupan pijan prišel domov, svojo lastno 70letno mater z polenom pretepil, jej levo roko in 7 reber zlomil, reva je vsled 32 prejetih udarcev umrla.

(Dve sestri ubil) je blizu Dunaja 17letni Rudolf Gril, ker je tista, za katero je snubil, drugemu dala roko in besedo; morivec je z sekiro strašno udrihal in obema glavo razbil. Nesrečnic oče ima 80.000 fl. bogastva!

(Svitli cesar) so za stavljenje nove šole v Tinjah darovali 300 fl. in v Studencih 200 fl.

(Mariborski bivši kralj črevljarjev) Karl Kleinschuster je v Beču juda Goldschmieda opeharil za 300 fl. in potem pobegnil.

(Orgle) z 14 spremeni proda orglar J. Naraks v Arjivesi blizu Žavcu (Sachsenfeld) po nizki ceni.

(Služba poštnega ekspedijenta) v Središču in pri sv. Juriju na Šavnici je razpisana do 16. aprila. Kavcija znaša 200 fl.

(Savinja je izstopila) in z povodnjo naredila zopet veliko škode, g. Juriju Škrubeju v Mozirji je raztrgala 10 flosov; škoda se ceni na 1000 fl.

(Služba cementirovalca) v Ormužu je razpisana do 30. aprila. Plača znaša 150 fl.

Dražbe III. 12. aprila Marija Kolenc v G. Radgoni, Blaž Sovič v Konjicah, Jakob Sitar v Konjicah, Franc Rupnik v Šmariji; 13. aprila Franc Grušovnik 928 fl. v Mariboru, Ignac Ašič v Spodnji vesi 1513 fl. Marija Cvetko v Bojsnem 385 fl.

Listič uredništva. Neimenovani „slovenski kmeti“ (? Ured.) so šli v papirni koš, na nepodpisane želje itd. se ne more ozir jemati. G. M. B. v Mali nedelji: popravek, zakaj je učitelj bil prestavljen, gre „Slov. Narodu“ poslati, kder ste Vam nepovoljne „malenkosti“ prvič brali; g. Krašovic prihodnjič; dopisa od Pesnice in celjske okolice prihodnjič!

Loterijske številke:

V Trstu 6. aprila 1878: 60, 48, 18, 32, 79.

V Lincu „ „ 56, 70, 61, 8, 37.

Prihodnje srečkanje: 20. aprila 1878.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = 1⁶⁸/₁₀₀ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78¹/₂ funta.

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tarašica		Proso		Ajda	
	fl	kr	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor . . .	9	50	6	40	6	—	3	40	6	30	6	40	7	50
Ptuj . . .	9	10	6	20	6	—	3	60	6	30	6	—	6	80
Ormuž . . .	8	90	6	50	5	40	3	25	6	60	7	80	4	17
Gradec . . .	9	27	6	21	6	18	3	53	6	—	6	30	6	50
Celovec . . .	9	42	6	24	6	52	3	12	6	18	4	46	6	14
Ljubljana . .	10	26	6	68	5	92	3	77	6	88	7	3	6	83
Varaždin . .	8	60	7	30	6	20	3	80	6	50	6	80	7	30
Zagreb . . .	8	90	7	—	5	20	3	20	6	40	7	60	7	40
Dunaj } Pešt } 100 Klgr.	12	27	8	65	9	75	7	22	8	50	—	—	—	—
	11	28	7	63	8	80	6	75	7	38	5	—	—	—

Za penzijonista

primerna hiša se zamore kupiti proti malim izplačevanjem po obrokih 2 uri od Maribora pri železniški postaji Maria-Rast (Ruše). Hiša je iz nova pozidana, ima 9 sob, 3 umetna ognjišča (šparherd) v 3 kubnjah, 2 kleti, 1 kravji in 2 svinjska hleva, 3 drvarnice, 1 bučelnjak in 2 vrta za sočivje, daje na mesec 25 fl. najemščine; 1200 fl. zamore kupec prevzeti hranilničnih denarjev na posestvu vknjiženih.

2—3

Miha Vožnik.

Semena

za polje, travnike, vrte in gojzde več sort sunaj-
skega krompirja kakor tudi vsake vrste cvetličie
priporoča po solidni nizki ceni

M. Berdajs

4—4

trgovec v Mariboru.

Birmski listi

slovenski kakor tudi nemški so pri meni
v zalogi in se dobivajo vsaki čas s pošto.

Pa tudi drugih tiskovin imam izgotov-
ljenih v obilni zalogi.

Tudi papir vsake velikosti in za vsa-
koršno rabo dobiva se v spodaj podpisani
tiskarni. S poštovanjem

J. M. PAJK-OVA TISKARNA
v Mariboru (Marburg).

Priporočba.

V Celju

v specerijski prodajalnici

F. KAPUS-A

se dobivajo vsake vrste frišna
zanesljivo kaljivna

Semena

po najnižji ceni.

Tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovcu
je izdala in založila:

Ant. Mart. Slomšeka ZBRANI SPISI.

Druga knjiga:

Basni, prilike in povesti.

Zbral in uredil M. Lendovšek, katehet v Ptuj.

Cena broš. iztis 1 gold. 20 kr.,
trdo vezan 1 " 30 "

Prva knjiga te zbirke: A. M. Slom-
šekove Pesmi se tudi še dobiva, bro-
širan iztis po 90 kr., trdo vezan 1 fl.

V založbi tiskarnice družbe sv. Mohora se še dobi:

Anton Janežičev slovensko - nemški slovar.

Drugi popravljeni in pomnoženi natis.
Broširan fl. 2.20, trdo vezan fl. 2.50

Naročila sprejemajo vse bukvarnice.
V Ljubljani Bamberg & Kleinmayr in
M. Gerber. V Terstu F. H. Schimpff. V
Gorici Wokulat. V Mariboru A. Fer-
line. V Celji J. Geiger. V Ptujem W.
Blanke. V Radgoni J. Weitzinger. V
Novemestu C. Tandler. V Gradcu
Leuschner & Lubensky in U. Moser.

Kdor pa znesek franko pošlje tiskarnici družbe
sv. Mohora v Celovec (najceneje po nakaznici
[Postanweisung]) dobi tudi knjigo franko po-
slano. 3—6

6—12

Daniel Rakuš

trgovec z železjem

v graški ulici — v Celju — Grazergasse

priporoča

Železo

za težke vozove, kočije, za križe, igle zaponke (šliese) itd. ter zamore vsled jako
ugodnega nakupa oddajati po

močno znižani ceni.

Tudi ima v zalogi razno ključarsko blago za stavbe na primer: okenske in
dverinske okove, ključence itd. vsega je mnogo na izbiro in dobiti po najnižji ceni.

Bogata izbira kuhinjskega orodja in sprave.